

EXPRESIE A PUTERII DE CREAȚIE ȘI ORIGINALITĂȚII GINDIRII BIBLIOTECARILOR

Elena HARCONIȚA

Pentru multe biblioteci din Republica Moldova activitatea editorială s-a aflat dintotdeauna printre cele prioritare, cu atât mai mult începând cu anii nouzeci ai secolului trecut, când noile tehnologii informaționale au devenit familiare bibliotecarilor și se utilizează cu mult succes și inventivitate de către păstrătorii înțelepciunii milenare. Afirmările privind dispariția cărților și a bibliotecilor odată cu apariția și dezvoltarea NTIC, chiar dacă și s-au dovedit efemere, i-a determinat pe bibliotecari să-și amplifice demersurile, în primul rând cele științifice, mai puțin vizibile și cu regret, nerecunoscute adesea de societate.

Este bine cunoscut faptul, că în procesul de utilizare și difuzare a informației științifice un rol important îl are biblioteca, care este parte integrantă a procesului de comunicare, de acces la totalitatea infrastructurii informaționale.

Acest fapt este confirmat și de Codul cu privire

la știință și inovare al Republicii Moldova Nr. 259-XV din 15.07.2004, art.131 Tipurile și structura organizațiilor din sfera științei și inovării, unde alături de alte structuri se regăsește biblioteca științifică. Prin cercetările și publicațiile editate pe suport hirtie ori electronic, Biblioteca asigură efectuarea investigațiilor în spații geografice, temporale, instituționale, domeniile.

Vitregiile timpului de orice fel (calamități naturale și sociale) ar putea distruge cărțile și CDurile, hackerii ar putea sparge și nimici baze de date, dar întotdeauna undeva se vor păstra aceste cataloage tipărite, care prezintă profunzimea profesională a specialiștilor din bibliotecile noastre, sint mărturii ale domeniilor de interes, ale evoluției strategiilor și direcțiilor de cercetare efectuate de academicieni, universitari, specialiști, studenți, reprezintă evoluția a însăși societății.

Începând cu Gabriel Naude, bibliotecarul lui Richelieu și Mazarin din Franța secolului al XVII-lea, care pentru prima dată a folosit acest termen, bibliografia

a devenit etapă primordială în realizarea oricărei cercetări științifice, iar odată cu creșterea impetuoasă a numărului de publicații pe diverși purtători, bibliotecile sunt impuse să organizeze cu mai multă acuritate informațiile și documentele acumulate. Astăzi când lumea se află în permanentă schimbare, în Societatea Informațională și a Cunoașterii, nimeni nu - și poate permite să rămână în afara informației ori să fie insuficient informat. Dorința omului de-a înțelege noul în conexiunile sale teoretice și practice devine tot mai evidentă, iar schimbul de informații devine un factor important în dezvoltarea colaborării dintre cercetătorii din lume.

Noile tehnologii informaționale și experiența colegilor din țările avansate, ne vor ajuta să participăm la dezvoltarea în Republica Moldova a Programelor de Acces Deschis și a Inițiativelor de creare a arhivelor deschise - repozitorii, care le vor permite oamenilor de știință să aibă acces la informații, să-și expună propriile lucrări, să eficientizeze activitățile lor de cercetare la nivel național și global, să utilizeze resursele și oportunitățile pentru schimbul de informații.

Este foarte variat randamentul creator al intelectualilor din Moldova: istorie, limbă și literatură; dezvoltarea publicațiilor periodice într-un anumit segment temporal: revista Octombrie: 1931 - 1956; Viața Basarabiei: 1932 - 1944; Fauna și ecologia animalelor din Moldova (1800 - 2000), editată de BȘ a AȘM în câteva volume cuprinde tot ce s-a publicat în Moldova la acest capitol timp de 200 de ani; problemele resurselor acvatice: 1994 - 2005; metode experimentale de obținere a deformațiilor

anizotropice ale cristalelor, nanotehnologii, tehnologii informaționale, formarea culturii economice, ecologice, tehnice, muzicale, aptitudini și reprezentări sociale, asistența psihosocială a oamenilor cu necesități speciale, lingviculturologie, istorie și critică literară, gramatica limbii, literatura, probleme de poetică.

Bibliotecile academice și universitare cataloghează cu meticulozitate toate publicațiile științifice ale cercetătorilor și cadrelor didactice, editându-le pe facultăți și domenii de știință.

"Când zicem că elementul care constituie o națiune sunt oamenii, înțelegem, negreșit, nu suflarea, ci oamenii de aceea care lasă urme neșterse de trecerea lor prin această lume, lasă lucruri de acelea de care se poate glorifica istoria civilizației, oamenii, care învingători și învinși, au luptat pentru o idee..." (Ion Ghica). Biobibliografiile lucrute de bibliotecari aduc omagiu multor personalități moldovene, care s-au înscris în istoria neamului prin activitatea și aportul lor la dezvoltarea științei, industriei, tehnicii, învățămîntului, culturii: Gheorghe Duca, Silviu Berejan, Nicolae Filip, Ion Druță, Boris Melnic, Nicolae Testemițanu, Ion Ababii, Ion Madan, Eugeniu Hrișcev, Paul Bran, Ion Bostan, Ion Samusi, Simion Cibotaru, Constantin Popovici, Boris Găină, Anatol Ciobanu, Victor Mighirin, Ion Manoli, Valeriu Cabac, Gheorghe Popa, Maria Șlehtițchi, Alexandru Budișteanu, Veniamin Apostol, Andrei Galben, Ana Guțu, Gheorghe Postică, Ion

Borșevici, Ala Mindicanu.

Biblioteca Științifică a Universității Agrare a întocmit un nou tip de bibliografii pentru cercetătorii de profil agrar și științelor adiacente. Piața editorială a bibliotecarilor moldoveni a fost completată de documentele electronice editate pentru prima dată de Biblioteca Științifică ASEM.

Necesitatea unor cataloage, care ar fi oglindit toate publicațiile editate de biblioteci de la întemeiere până în zilele noastre, a expus-o dr. Lidia Kulikovski la unul din atelierele, organizate în cadrul ABRM despre activitatea editorială a bibliotecilor. Produsul creativ și original al bibliotecarilor, care de 17 ani își prezintă opera la Concursul ABRM Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științei informării, este motivat și de aspirațiile salariaților de a obține calificările în domeniu, unde munca de cercetare / editare se află printre criteriile fundamentale de augmentare a imaginii profesionale.

Responsabilitatea de a întocmi un Catalog, care ar cuprinde tot ce au editat bibliotecile academice, universitare și specializate și-a asumat-o Biblioteca Științifică a Universității de Stat Alecu Russo, care a întocmit conceptul Catalogului, fiind inspirată de Repertoriul lucrărilor elaborate de bibliotecile publice din România, editat sub auspiciile ABIR în anul 2006. Bibliotecilor participante le-a fost expediat Apelul, prin care bibliotecile au fost invitate la colaborare în vederea realizării acestui catalog cumulativ.

Le mulțumim respec-

tuos directorilor celor 12 biblioteci și doamnei Ludmila Corghenci, autoarea bibliografiei publicațiilor editate de Școala de Biblioteconomie din Moldova. Dumnealor au răspuns apelului și au contribuit cu toată seriozitatea la apariția acestei lucrări menite să valorifice creația științifică bibliotecară. Le mulțumim colegilor de la Departamentul Informațional Biblioteconomic al ULIM și Biblioteca Științifică ASEM, care au completat lista tipurilor de resurse informaționale cu planuri, rapoarte materiale didactice, alte lucrări și au propus evidențierea lucrărilor premiate la Concursurile ABRM. Aceasta a și fost realizat, premiile fiind indicate începând cu anul 2000.

Cele 588 de înregistrări bibliografice respectă standardul interstatal 7.1-2003 Descrierea bibliografică a documentelor, unele înregistrări, transmise de biblioteci fiind pasibile redactorilor. La prescurtarea cuvintelor a fost utilizat standardul SM ISO 4:2003 Informare și documentare. Reguli pentru abrevierea cuvintelor din titluri și a titlurilor de publicații; STAS 8256-2005 Informare și documentare. Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice române științifice și străine în referințele bibliografice; la ordonarea publicațiilor STAS 8636-70 Informare și documentare. Orinduirea în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri și în indexuri.

Publicațiile, care au fost editate în limba rusă, sunt descrise în original, cele editate în limba română cu grafie chirilică, la note au - informația: cu caract. chir.

Adnotările și rezumatele au fost reproduse cu precădere din adnotările și prefețele publicațiilor, întocmite de re-

alizatorii Listelor recepționate de la biblioteci ori de alcătuitorii Catalogului.

Lucrarea conține patru capitole:

Biblioteci academice;

Biblioteci universitare,

Biblioteci specializate și Școala de Biblioteconomie din Moldova.

Bibliotecile universitare – 8 la număr au fost aranjate în felul următor. BCU USM – conform statutului de Centru Biblioteconomic pentru toate bibliotecile din instituțiile de învățămînt; BRȘA a UASM – a deschis șirul Bibliotecilor Științifice, fiind decanul de vîrstă printre similarele sale; apoi au fost prezentate Bibliotecile Științifice de Stat în dependență de anul de constituire. Capitolul trei a fost construit conform aceluiași principiu - durata de activitate. Capitolul patru reflectă activitatea ȘBM timp de 5 ani (2001 – 2005). În cadrul fiecărei instituții a urmat, de fapt, ordinea propusă inițial. În cadrul fiecărui tip de publicație a fost ordonat materialul mai întii cronologic, apoi în ordinea alfabetică a numelui de autor ori a titlului publicației.

Pentru a facilita regasirea informațiilor au fost întocmite indexurile de: nume - cuprinde numele persoanelor care și-au adus aportul la apariția lucrării ori nume de personalități despre care s-a scris în aceste lucrări; titluri - cuprinde toate titlurile care au constituit obiectul acestui Catalog; publicații periodice și anuare – în ordinea alfabetică sînt prezentate doar aceste seriale din multitudinea de buletine și succinte cataloage întocmite periodic de biblioteci; colecții – respectă ordinea alfa-

betică a denumirilor de colecții, bibliotecile ajustînd și selectînd cu mult rafinament aceste titluri.

Bibliografia *The Jahn Teller Effect. 1937 - 1979*, autor Biblioteca Științifică a AȘM, cuprinde 589 de pagini și a fost tipărită la New – York în anul 1984. Multe lucrări bibliografice din Moldova și-au găsit locul în colecțiile celor mai mari biblioteci din lume, inclusiv Biblioteca Congresului, care poate oferi utilizatorilor rezultatul cercetărilor științifice ale bibliotecarilor de la Academia de Științe, de la toate bibliotecile universitare, care și-au etalat opera în acest Catalog ori și-au expus-o pe paginile web, extinzînd astfel posibilitatea lor de cercetare. Catalogul este expus pe pagina web a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo”, precum și pe pagina web a ABRM.

Ceea ce s-a adunat între copertile acestei publicații ilustrează preocupările bibliotecarilor, care sînt “inspiratorii și sprijinitorii atitor drumuri de cunoaștere, călăuzele atitor pași șovăelnici, oamenii celei mai ignorate profesii intelectuale...” (Ion Stoica), care adună cărți, deschid noi căi pentru fluxurile informaționale, stochează informații și întocmesc aceste excelente instrumente bibliografice pentru cercetători, profesori, studenți, pentru toți cei care se caută și se regăsesc pe ei înșiși în labirinturile vieții.